

GK: 32
7/5502

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/464/
KONU : Yazılı Soru Önergesi

25 ARALIK 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 17.11.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0. GNS.0. 10.00.02-9402 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kırklareli Milletvekili Tansel BARIŞ' a ait 7/5502 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş 7/5502 (4 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Tansel BARIŞ

Kırklareli Milletvekili

Esas no :7/5502

Çiftçilerimiz, tarım kredi kooperatif/erimiz ve ziraat odalarımızın; 2008 yılında, gübre fiyatlarında 2007 yılına göre, %200'lere varan fiyat artışları olduğu, bu nedenle gübre tüketiminin düştüğü, 2007 yılında kuraklığın, 2008 yılında da gübre fiyatlarının vurduğu çiftçilerimiz, 2009 yılına umutsuzlukla girmekte, başta mazotun pahalı, taban fiyatlarının düşük tutulması olmak üzere, gübredeki fiyat artışları karşısında, masraflarını dahi karşılamayan çiftçilerimiz tarlalarını ekmemektedirler. Zaten 2008 yılı içerisinde ekonomik zorluklar ve sıkıntılar içerisinde yoksullaşan halkımızı, şimdiden zorlu, sıkıntılı ve daha da yoksullaşacağı bir 2009 yılı bekliyor.

Buna göre;

SORU 1) 2007 ve 2008 yılı içerisinde gerekli tedbirleri almayarak, sadece gübre fiyatlarındaki % 200' lere varan artışlarla çiftçimizin yoksullaşarak perişan olmasının önüne geçilmezken, daha iş işten geçmeden, 2009 yılında da çiftçimizin tamamen yok olup ortadan kalkmaması için, başta gübre fiyatları olmak üzere, mazot ve diğer girdi fiyatlarının artışlarının önlenmesi ve çiftçimizin kurtarılması için şimdiden herhangi bir tedbir alınmış mıdır? Tedbir alınmış ise bu tedbirler nelerdir? Alınmış bir tedbir var ise çiftçimizin yararlanmasına ne zaman sunulacaktır?

CEVAP 1) Ülkemizde gübre fiyatları Dünya gübre fiyatları ile döviz kuruna göre serbest piyasa koşulları belirlemektedir. Dünya gübre fiyatları ise arz talep ilişkisi çerçevesince oluşmaktadır. 2007 yılının son çeyreğinden itibaren Dünya piyasalarında gübre ve gübre hammadde fiyatları beklenenin çok daha üzerinde artış göstermiş olup, fiyat artışları 2008 eylül sonuna kadar devam etmiştir. Dünya piyasalarındaki fiyat artışına paralel olarak ülkemizde de gübre fiyatları beklenenin üzerinde artış göstermiştir. Ancak 2008 Ekim ayından itibaren Dünya piyasalarında gübre ve hammadde fiyatları düşme eğilimi içersine girmiş olup, Ülkemizde de Dünya piyasalarındaki fiyat düşüşüne paralel olarak fiyatlar gerilemeye başlamıştır. Önümüzdeki aylarda yurt içi piyasalarda fiyat düşüşünün etkisi daha fazla görülecektir.

Çiftçilerimizin dünya gübre fiyatlarında yaşanan artıştan olumsuz etkilenmemesi için kimyevi gübre desteği verilmeye başlanmıştır.

Bu çerçevede, 2005 yılından bugüne kadar toplam 956 milyon YTL kimyevi gübre desteği verilmiştir.

Verdiğimiz destekler ile ortalama olarak çiftçilerimizin kimyevi gübre maliyetinin %13,3'ü karşılanmıştır.

2009 yılında da kimyevi gübre destekleri artarak devam edecektir. Bu kapsamda, kimyevi gübre destekleri için ayrılan bütçe % 109 oranında artırılmıştır.

SORU 2) Dünya hızla global ekonomik krizin etkisi altına girerken, ülkemizde en yetkili kişilerin "hamdolsun" "bize bir şey olmaz" mantığı ile ülkeyi yönetmeye çalıştığı, bir taraftan da ülkemizdeki işsizliğin 6 milyona vardığı, halkımızın gittikçe yoksullaştığı, yoksul ile zengin arasındaki uçurumun gittikçe arttığı, gelir dağılımındaki adaletsizlikle, Meksika'dan sonra dünyanın en kötü ülkesi durumuna düşürülen ülkemizin insanları Amerikan ve Avrupa çiftçilerinin stoklarını eritmek için dışarıdan pirinç, mısır, şeker kamışı başta olmak üzere ithal edilmektedir. Uygulanan bu yanlış tarım politikaları ile çiftçimizin göz göre-göre bitirilmesine devam edilecek midir? Çiftçimizi düşünüyor, ve kurtarılmasını istiyorsanız bu güne kadar izlemiş olduğunuz tarım politikalarınızdan vazgeçmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP 2) 58, 59 ve 60. Cumhuriyet Hükümetleri tarım sektörünü öncelikli sektörler arasında belirlemiş ve sektörün tekrar büyüme ve gelişme sürecine girebilmesini sağlayacak birçok programı hızla uygulamaya koymuştur.

Son 6 yılda çiftçilerimize verilen tarımsal desteklerdeki artışlar, çiftçilerimizin üretim yapabilmesi ve gelirlerini artırması bakımından önemli katkılar sağlamıştır. Bu bağlamda;

- Öncelikle 809 bin üreticimizin 2.7 milyar YTL'lik kredi borcunun 1.5 milyar YTL'lik kısmı silinmiş olup, geriye kalan borçları yeniden yapılandırılmıştır.
- Müteselsil kefalet yüzünden hacze uğrayan 648 Bin çiftçinin mağduriyeti giderilmiştir.
- Yıllardır biriken sulama elektriği borçlarına ödeme kolaylığı sağlanmıştır.
- Bazı tarımsal girdilerde ve işlenmiş gıdalarda KDV indirimi yapılmıştır.
- Tarımsal kredi faizleri % 59'dan % 17,5'e indirilmiştir.
- Önemli konularda 12 adet Kanun çıkarılmıştır.
- 2002 yılında 550 bin çiftçiye 529 milyon YTL kredi kullandırılmış iken, 2008 yılında toplam yaklaşık 1 milyon çiftçiye 7 milyar 303 milyon YTL kredi kullandırılmıştır.
- Hükümetimiz döneminde çiftçilerimize ilk kez Mazot Desteği verilmeye başlanmıştır. 2003 yılından bugüne kadar çiftçilerimize toplam 1,994 milyar YTL Mazot Desteği verilmiştir.
- Yine Hükümetimiz döneminde Kimyevi Gübre Desteği ilk kez doğrudan çiftçilerimize verilmiştir. Bu çerçevede 2005 yılından bugüne kadar toplam 956 milyon YTL Kimyevi Gübre Desteği sağlanmıştır.
- 2009 yılında da mazot ve kimyevi gübre destekleri artarak devam edecektir. Bu çerçevede, mazot destekleri % 11,6, kimyevi gübre destekleri ise ortalama % 100 oranında artırılacaktır.
- 2002 yılında 1 milyar 868 milyon YTL olan toplam tarımsal destek miktarı 2009 yılında 5 milyar 900 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.
- 2002 yılında 186 milyon YTL olan prim destekleri 2008 yılı Ekim ayı itibariyle 1 milyar 661 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Prim kapsamına hububat ve baklagillerde dâhil edilmiştir.
- 2002 yılında 83 milyon YTL olan hayvancılık destekleri 2008 yılı Ekim ayı itibariyle 16 kat artırılarak 1 Milyar 360 milyon YTL'ye çıkarılmıştır.
- Kooperatiflere verilen destekler önemli oranda artırılmıştır.
- 2007 ve 2008 yıllarında yaşanan kuraklık nedeniyle çiftçilerimize kuraklık desteği verilmiştir.
- Modern sulama yatırımları desteklenmeye başlamıştır. Bu çerçevede, sıfır faizli kredi desteği ve kırsal kalkınma destekleri çerçevesinde toplu projelerde %75, bireysel projelerde %50 hibe desteği verilmektedir.
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, ambalajlanması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik kırsal kalkınma yatırımları desteklenmeye başlamıştır.
- 2005 yılında sertifikalı tohumluk kullanan üreticilerimize ilk kez destek verilmiştir. 2002 yılında, 150 bin ton olan sertifikalı tohumluk kullanımı, özendirici destekleme tedbirleri ile 2008 yılsonunda 325 bin ton olması beklenmektedir.
- 14 TİGEM işletmesi kiraya verilmiş, kiralaanan işletmelerde 126 milyon YTL yatırım yapılmış, 1000'den fazla insanımıza istihdam sağlanmıştır.
- 1961-2002 dönemini kapsayan 40 yılı aşkın sürede 450 bin hektar alanda toplulaştırma çalışması yapılmış iken, sadece son 6 yılda yapılan çalışmalar ile bu

alan 562 Bin hektara çıkarılmıştır. 2009 yılında da 1 milyon hektar alanda arazi toplulaştırma çalışmalarının başlatılacaktır.

- 2002 yılında 68 Bin Dekar olan mera ıslah çalışmaları, 2007 yılında 540 Bin Dekara çıkarılmıştır. Son 6 yılda mera ıslah çalışması başlatılan alan miktarı 8 kat artmıştır.
- Suni tohumlama çalışmaları hız kazanmış, yetkilendirilen özel veteriner hekim uygulamasıyla, suni tohumlama sayısı 2007 yılında 2 milyon 624 bine çıkarılmıştır.
- Tarım Sigortası uygulamaları başlatılmış, 2006 yılı Haziran ayından bugüne kadar değişik konularda 490 bin poliçe kesilmiştir. Kesilen poliçeler karşılığında 90 milyon YTL devlet prim desteği ödemesi, 42 milyon YTL tutarında hasar ödemesi yapılmıştır.
- Et ve Balık Kurumu özelleştirme kapsamından çıkarılmış, TAR-ET Projesi başlatılmıştır.
- 2007 yılından itibaren, toplam 2.500 ziraat mühendisi ve veteriner hekimin, sözleşmeli statü ile istihdam edilmesini sağlayan TAR-GEL Projesi uygulamaya konulmuştur. Önümüzdeki dönemde Tarım Danışmanlarının sayısı 10.000'e çıkarılarak 36.669 köyümüzde çiftçimiz bilgiyle buluşturulacaktır.
- Tarımsal ürünlerdeki ilaç ve gübre kalıntıları ile ilgili sorunların tarlada çözümünü esas alan "Yayımın özelleştirilmesi ve Sertifikalı Tarım Danışmanlığı Projesi" başlatılmıştır.
- Meyve bahçelerimizin uluslararası pazarda talep edilen çeşitlere dönüştürülmesini esas alan "Meyve Bahçelerinin Yenilenmesi Projesi" başlatılmıştır.
- Tarım işletmeleri ve arazilerinin mirasa konu olmaktan çıkarılarak, bölünmelerinin önlenmesi ve konu hakkında uygulamaya yönelik sıkıntıların giderilmesi amacıyla, Bakanlığımız, Adalet ve İçişleri Bakanlıkları ile müştereken mevzuat değişiklik çalışmaları başlatılmıştır.
- F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu – Özel Sektör İşbirliği Projesi ile sebze tohumculuğunda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.
- Bakanlığımıza bağlı 60 araştırma enstitüsünün özel sektör ve üniversitelerin kullanımına açılması ile ilgili bir çalışma başlatılmıştır.
- 16 alt sektörden toplam 500 üretici, tedarikçi, sanayici ve STK ile birlikte "Ortak Akıl Toplantıları" yapılmıştır.

SORU 3) Çiftçimiz- köylümüz için olmazsa olmaz olan gübrenin % 50' sine yakınının ithal edildiği ve yüksek gümrük vergileri uygulandığı bu vergilerin de gübrenin fiyatına yansıdığı bilinmektedir. Gübre ithalatına mahkumsak, gümrük vergisinin yüksek olması fiyatları olumsuz etkilediğine göre, bu durumda gümrük vergisinin kaldırılması mümkün değil midir? Bu konuda bir çalışmanız olacak mıdır?

SORU 4) Gübre fiyatlarını etkileyen bir diğer faktör de KDV oranının %18 uygulanmasıdır. Fiyatların düşürülmesi için KDV oranlarını %18'den %1'e indirmek mümkün değil midir? Bu konuda bir girişiminiz olacak mıdır?

CEVAP 3-4) Gübreyi ithal ettiğimiz ülkeye ve gübre cinsine göre değişmekle birlikte % 0 ila %6.5 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır. Bugünkü Dünya fiyatları ile en düşük gümrük vergisi uygulaması ile en yüksek gümrük vergisi uygulaması arasındaki fiyat farkı ton başına 10-15 ABD doları civarındadır. Gümrük vergisinin tüm ülkeler için sıfırlanmış olmasının fiyatlar üzerinde çok fazla bir etkisinin olacağı düşünülmemektedir.

Bununla birlikte, dünya piyasalarında son aylarda kimyevi gübre fiyatları oldukça düşmüştür.

SORU 5) Gübre fiyatlarının artışıında ithalatçı firmalar ile bankaların işbirliği ile düzenlenen bir tekel operasyonu sonucu ithalatın sınırlandırılarak fiyatların yükseltildiği, hatta ithalatın engellendiğine dair iddialar çiftçilerimiz, ziraat odalarımız ve üretici birliklerimiz tarafından ifade edilmektedir. Bu iddialar doğru mudur? Doğru ise bu iddialar üzerine inceleme başlatmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 5) Gübre sektöründe fiyatlar serbest piyasa koşullarına göre oluşmaktadır. Sektörde 6'sı üretici kuruluş olmak üzere 30 'un üzerinde ithalatçı kuruluş yer almaktadır. Yurt içi gübre sektöründe herhangi bir tekelleşme ve Bakanlığımızca gübre ithalatına getirilmiş herhangi bir kısıtlama mevcut değildir. Dünya fiyatları arz talep ilişkisi içerisinde oluşmakta olup, ülkemizdeki ithalatçı firmaların dünya fiyatlarına etkisi söz konusu değildir.